

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 9 grudnia 2004 r.*

W sprawie C-123/03 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 Statutu Trybunału Sprawiedliwości,
wniesione w dniu 19 marca 2003 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez K. Wiednera, działającego
w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną jest:

Greencore Group plc, z siedzibą w Dublinie (Irlandia), reprezentowana przez
A. Böhlkego, Rechtsanwalt,

* Język postępowania: angielski.

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C. W. A. Timmermans, prezes izby, C. Gulmann (sprawozdawca),
J.-P. Puissechet, N. Colneric i J. N. Cunha Rodrigues, sędziowie,

rzecznik generalny: F. G. Jacobs,
sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 1 kwietnia
2004 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 maja
2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1. Komisja Wspólnot Europejskich wnosi w odwołaniu o uchylenie postanowienia Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie T-135/02 Grencore Group przeciwko Komisji, nieopublikowanego w Zbiorze (zwanego dalej „zaskarżonym postanowieniem”), w którym Sąd uznał za dopuszczalną skargę Grencore Group plc (zwaną dalej „Grencore”) o stwierdzenie nieważności pisma Komisji z dnia 11 lutego 2002 r.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

- 2 Decyzją 97/624/WE z dnia 14 maja 1997 r. wydaną w postępowaniu na podstawie art. 86 Traktatu WE (IV/34.621, 35.059/F-3 — Irish Sugar plc) (Dz.U. L 258, str. 1) Komisja nałożyła na Irish Sugar plc (zwaną dalej „Irish Sugar”), spółkę zależną Greencore, grzywnę w wysokości 8 800 000 ecu. Grzywna ta została zapłacona przez Irish Sugar w dniu 22 sierpnia 1997 r.
- 3 W dniu 4 sierpnia 1997 r. Irish Sugar wniosła do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności tej decyzji.
- 4 Wyrokiem z dnia 7 października 1999 r. w sprawie T-228/97 Irish Sugar przeciwko Komisji, Rec. str. II-2969 Sąd zmniejszył kwotę tej kary do 7 883 326 euro, oddalając skargę w pozostałym zakresie.
- 5 Ze skargi Greencore Group wniesionej do Sądu (sprawa T-135/02) wynika, że w październiku 1999 r. urzędnik Komisji skontaktował się telefonicznie z adwokatem Irish Sugar, będącym jednocześnie adwokatem Greencore, w celu przygotowania zwrotu tej części grzywny, która została uchylona. Według Greencore w czasie tej rozmowy telefonicznej z inicjatywy adwokata Irish Sugar podniesiona została kwestia odsetek od kwoty do zwrotu i okazało się, że było mało prawdopodobne, że Komisja zapłaci odsetki od kwoty, którą była dłużna spółce, ponieważ nigdy wcześniej nie miało to miejsca.

- 6 Grencore przyznała ponadto, że zarówno adwokat Irish Sugar, jak też urzędnik Komisji byli świadomi tego, że kwestia, czy Komisja jest zobowiązana do zapłaty odsetek przy okazji zwrotu kwoty głównej, była w owym czasie przedmiotem postępowania przed Sądem w ramach sprawy Corus UK przeciwko Komisji (wyrok z dnia 10 października 2001 r., T-171/99, Rec. str. II-2967).

- 7 W dniu 26 października 1999 r. adwokat Grencore poinformował tę spółkę o swojej rozmowie telefonicznej z urzędnikiem Komisji, o małym prawdopodobieństwie zapłaty odsetek przez Komisję i o skardze wniesionej w powoływanej wyżej sprawie Corus UK przeciwko Komisji. Ponadto zalecał on nie rezygnować z odsetek, lecz wyraźnie zażądać ich zapłaty.

- 8 Faksem z dnia 27 października 1999 r. Grencore przekazała Komisji szczegółowe informacje dotyczące rachunku bankowego Irish Sugar, na który miała zostać zwrócona kwota główna w wysokości 916 674 euro, należna na podstawie ww. wyroku w sprawie Irish Sugar przeciwko Komisji. Grencore zażądała również od Komisji, co następuje: „[z]wracamy się z prośbą o potwierdzenie, że dokonacie Państwo zapłaty odsetek od zwróconej sumy za okres od dnia wpłaty dokonanej przez Irish Sugar plc na rzecz Komisji do dnia zwrotu. Prosimy również o poinformowanie nas wcześniej o kwocie odsetek”.

- 9 W dniu 4 stycznia 2000 r. Komisja dokonała przelewu na rachunek Irish Sugar kwoty 916 674 euro, nie wpłacając jednak odsetek.

- 10 Greencore potwierdziła w swojej skardze przed Sądem, że wpłata dokonana przez Komisję w dniu 4 stycznia 2000 r. była jedyną odpowiedzią na jej faks z dnia 27 października 1999 r. i że następnie nie należała na udzielenie odpowiedzi w sprawie odsetek, woląc odczekać na wynik postępowania w sprawie Corus UK przeciwko Komisji, powoływanej wyżej, zanim zwróciłaby się ponownie w tej sprawie do Komisji.
- 11 W pkt 53 wyroku w sprawie Corus UK przeciwko Komisji, powoływanego wyżej, Sąd uznał, że w przypadku wyroku uchylającego lub obniżającego grzywnę nałożoną na przedsiębiorstwo za naruszenie zasad konkurencji określonych w Traktacie WE, Komisja jest zobowiązana do zwrotu nie tylko kwoty głównej nienależnie zapłaconej grzywny, lecz również odsetek za zwłokę narosłych od tej kwoty.
- 12 Listem poleconym z dnia 1 listopada 2001 r., powołując się na wspomniany wyrok, Greencore zażądała od Komisji zapłaty na rzecz Irish Sugar kwoty 154 892 euro odpowiadającej odsetkom w wysokości 7,13 % narosłym od kwoty głównej wynoszącej 916 674 euro za okres od dnia 22 sierpnia 1997 r. do dnia 4 stycznia 2000 r.
- 13 Pismem z dnia 11 lutego 2002 r. Komisja odpowiedziała, że „zapłata kwoty głównej bez odsetek dokonana w dniu 4 stycznia 2000 r. oznacza, że Komisja odmówiła zapłaty odsetek”, a nadto, że ponieważ Greencore nie zaskarżyła „tej decyzji w terminie dwóch miesięcy, co przewiduje przepis art. 230 WE” oraz „[zdecydowała się] poczekać na wyrok w sprawie »Corus« przed ponownym zwróceniem się w tej sprawie”, nie miała „prawa powoływania się [na ten wyrok] po uprzedniej akceptacji zapłaty kwoty głównej bez odsetek”.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżone postanowienie

- 14 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 25 kwietnia 2002 r. Grencore wniosła skargę, w ramach której zwróciła się do Sądu o stwierdzenie nieważności pisma z dnia 11 lutego 2002 r. i o obciążenie Komisji kosztami postępowania.

- 15 Odrębnym pismem Komisja podniosła zarzut niedopuszczalności skargi na podstawie art. 114 § 1 regulaminu Sądu, wnosząc do Sądu, po pierwsze, o oddalenie skargi jako oczywiście niedopuszczalnej, a po drugie, o obciążenie Grencore kosztami.

- 16 W swoim piśmie procesowym przedstawionym Sądowi Komisja podniosła, że pismo z dnia 11 lutego 2002 r. nie stanowi aktu, który mógłby być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności, ponieważ nie zmieniało ono w żaden sposób pozycji prawnej Grencore, jako że Komisja odmówiła już wcześniej zapłacenia odsetek.

- 17 Komisja podniosła w tym względzie, że z uwagi na to, że Grencore dostarczył jej faksem z dnia 27 października 1999 r. informacje o rachunku bankowym w celu zwrotu nienależnie pobranej wyższej kwoty i zwrócił się z prośbą o potwierdzenie, że odsetki zostaną zapłacone, zwrot kwoty głównej bez odsetek, dokonany przez Komisję w dniu 4 stycznia 2000 r., stanowił decyzję odmawiającą zapłaty odsetek, która nie została zaskarżona przez Grencore w terminach przewidzianych w art. 230 WE.

- 18 Zdaniem Komisji, pismo z dnia 11 lutego 2002 r. nie miało charakteru decyzji, lecz informowało Greencore jedynie o tym, że nie zaskarżając wcześniejszej decyzji odmawiającej zapłaty odsetek, zaakceptowała tę decyzję i nie może powracać do kwestii odsetek po tym, jak inne przedsiębiorstwo zaskarżyło decyzję Komisji o odmowie zapłaty odsetek i wygrało sprawę przed Sądem.
- 19 W pkt 14 postanowienia zaskarżonego w niniejszym postępowaniu Sąd stwierdził, że z brzmienia pisma z dnia 11 lutego 2002 r. wynika, że nie miało ono charakteru czysto informacyjnego, lecz w sposób wyraźny wyrażało odmowę Komisji w sprawie zapłaty odsetek za zwłokę żądanych przez Greencore na rzecz jej spółki zależnej i że odmowa ta była uzasadniona w ten sposób, że Greencore utraciła swoje prawo do żądania zapłaty odsetek, ponieważ nie zgłosiła tego roszczenia w chwili zwrotu kwoty głównej, dokonanego dnia 4 stycznia 2000 r.
- 20 W pkt 15 tego postanowienia Sąd powołał się na wyrok Trybunału z dnia 26 maja 1982 r. w sprawie 44/81 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. 1855, pkt 6, stwierdzając w nim, że „Trybunał orzekł, że jeżeli instytucja poprzez odmowę zapłaty wycofuje się z uprzednio podjętego zobowiązania lub zaprzecza jego istnieniu, to wówczas dokonuje aktu, względem którego, z uwagi na jego skutki prawne, przysługuje skarga o stwierdzenie nieważności w rozumieniu art. 230 WE. Jeżeli taka skarga doprowadzi do stwierdzenia nieważności odmowy zapłaty, potwierdza to roszczenie skarżącego i właściwa instytucja, zgodnie z art. 233 WE, jest zobowiązana do dokonania nieprawnie odmówionej zapłaty. Jeżeli instytucja pozostawia żądanie zapłaty bez odpowiedzi, ten sam rezultat może być osiągnięty w ramach postępowania na podstawie art. 232 WE”.
- 21 Sąd uznał w pkt 16 tego postanowienia, że to orzeczenie może być zastosowane w przypadku takim jak w niniejszej sprawie, w której Komisja poprzez swoją

odmowę zapłaty zaprzecza istnieniu zobowiązania, ciężącego na niej na podstawie przepisu Traktatu.

- 22 Z tego powodu Sąd oddalił podniesiony przez Komisję zarzut niedopuszczalności skargi jako bezzasadny i postanowił o kontynuowaniu postępowania.

Żądania stron przed Trybunałem

- 23 W swojej skardze Komisja wnosi do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego postanowienia i stwierdzenie niedopuszczalności skargi;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania zarówno przed Sądem, jak i Trybunałem.

- 24 Grencore złożył w sekretariacie Trybunału odpowiedź na odwołanie, w którym wnosi o oddalenie odwołania i obciążenie Komisji kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

Zarzuty i argumenty stron

- 25 Komisja podnosi, że Sąd naruszył art. 230 WE, ponieważ uznał dopuszczalność skargi na akt, który nie może być przedmiotem takiej skargi.
- 26 W tym względzie Komisja powołuje się na orzecznictwo Trybunału, zgodnie z którym pismo ograniczające się do potwierdzenia decyzji pierwotnej nie stanowi decyzji, względem której przysługuje skarga o stwierdzenie nieważności, ponieważ nie zmienia sytuacji prawnej jej adresata w sposób istotny (por. m.in. wyrok z dnia 25 maja 1993 r. w sprawie C-199/91 Foyer culturel du Sart-Tilman, Rec. str. I-2667, pkt 23) i podnosi, że sytuacja taka ma miejsce w przypadku pisma z dnia 11 lutego 2002 r., ponieważ nie bada ponownie istoty sprawy i nie zawiera niczego, co mogłoby zmienić sytuację prawną Greencore w sposób istotny.
- 27 Komisja utrzymuje, że pierwotną decyzję odrzucającą żądanie Greencore dotyczące zapłaty odsetek stanowi fakt, że zapłaciła ona spółce zależnej Greencore jedynie kwotę główną, nie wypowiadając się w kwestii zapłaty odsetek.
- 28 Zdaniem Komisji w chwili, w której dokonała zwrotu na rzecz Greencore jedynie kwoty głównej, spółka powinna była wnieść skargę o stwierdzenie nieważności odmowy zapłaty odsetek, tak jak uczyniły to inne przedsiębiorstwa. Zamiast tego Greencore wolała poczekać na wynik w ww. sprawie Corus UK przeciwko Komisji i postanowiła działać tylko w przypadku, gdyby roszczenie Corus UK Ltd o zapłatę odsetek zostało uznane.

- 29 Ponadto Komisja podnosi, że skoro Grencore uważała, że zwrot kwoty głównej bez odsetek nie stanowił decyzji odmawiającej zapłaty odsetek, powinna była wezwać Komisję do podjęcia działania w rozsądnym terminie, w ramach postępowania w sprawie skargi na bezczynność, o którym mowa w art. 232 WE. Jak wynika z jej pisma wniesionego do Sądu, Grencore postanowiła nie wnieść tego rodzaju skargi.
- 30 Wreszcie Komisja uważa, że ww. wyrok w sprawie Niemcy przeciwko Komisji, nie może stanowić precedensu dla oddalenia zarzutu niedopuszczalności, a w każdym razie orzeczenie to zostało zastosowane niewłaściwie.
- 31 Grencore podnosi, po pierwsze, że zarzut Komisji, jakoby poprzez uznanie za dopuszczalną skargi o stwierdzenie nieważności aktu, który nie był zaskarżalny, Sąd naruszył art. 230 WE, należy oddalić bez konieczności analizowania orzecznictwa, na którym opiera się ten zarzut.
- 32 W tym względzie Grencore twierdzi zasadniczo, że Komisja, utrzymując nadal, że pismo z dnia 11 lutego 2002 r. było jedynie zwykłym pismem informacyjnym, nie dostrzega, że zaskarżone postanowienie pozbawia tę tezę jej faktycznej podstawy. Sąd nie przyjął poglądu, że niezapłacenie odsetek stanowi decyzję, o której wspomniane pismo jedynie przypominało. W pkt 14 zaskarżonego postanowienia stwierdzono, że pismo z dnia 11 lutego 2002 r. w sposób wyraźny formułuje odmowę zapłaty odsetek za zwłokę żądanych przez Grencore na rzecz jej spółki zależnej. Sąd nie stwierdził też żadnej wcześniejszej odmowy.

33 Greencore przypomina, że ocena faktów dokonana przez Sąd nie stanowi kwestii prawnej, która jako taka podlegałaby kontroli Trybunału.

34 Po drugie, zdaniem Greencore, nie istnieje żadna norma wspólnotowa, zgodnie z którą milczenie instytucji równałoby się decyzji odmownej, chyba że zostanie to stwierdzone w sposób wyraźny. Milczenie Komisji, po tym jak Greencore faksem z dnia 27 października 1999 r. zwróciła się do niej z prośbą o potwierdzenie zapłaty odsetek, nie może zatem stanowić decyzji odmawiającej zapłaty odsetek.

35 Po trzecie, Greencore uważa, że Sąd w pkt 15 zaskarżonego postanowienia słusznie oparł się na orzecznictwie wynikającym z ww. wyroku w sprawie Niemcy przeciwko Komisji, zajmując stanowisko w kwestii, czy pismo z dnia 11 lutego 2002 r. stanowi akt zaskarżalny, i rozstrzygnął, że pod względem prawnym nie może być różnicy między faktem, że instytucja zaprzecza istnieniu wcześniejszego zobowiązania, oraz faktem, że zaprzecza ona istnieniu zobowiązania wynikającego z Traktatu.

Ocena Trybunału

36 Wprawdzie, jak podnosi Greencore, Trybunał nie jest uprawniony do kontrolowania oceny okoliczności faktycznych dokonanej przez Sąd, jest jednak uprawniony, zgodnie z art. 225 WE, do kontroli kwalifikacji prawnej tych okoliczności i skutków

prawnych, które Sąd wyprowadził na ich podstawie (zob. podobnie wyrok z dnia 1 czerwca 1994 r. w sprawie C-136/92 P Komisja przeciwko Brazzelli Lualdi i in., Rec. str. I-1981, pkt 49 i z dnia 28 maja 1998 r. w sprawie C-7/95 P Deere przeciwko Komisji, Rec. str. I-3111, pkt 21).

- 37 W niniejszej sprawie Komisja zarzuca Sądowi, iż niesłusznie zakwalifikował pismo z dnia 11 lutego 2002 r. jako akt podlegający zaskarżeniu w drodze skargi o stwierdzenie nieważności poprzez uznanie, że pismo to w sposób wyraźny formułuje odmowę tej instytucji odnośnie do zwrotu żądanych odsetek za zwłokę.
- 38 Tymczasem, jak podnosi Komisja, dokonanie prawidłowej kwalifikacji prawnej pisma wymaga wcześniejszego ustalenia, w jaki sposób należy zakwalifikować zapłatę kwoty głównej bez odsetek, dokonaną przez Komisję w dniu 4 stycznia 2000 r.
- 39 Jeżeli bowiem, jak utrzymuje Komisja, zapłatę kwoty głównej bez żądanych odsetek należałoby zakwalifikować jako domniemaną odmowę zapłaty tych odsetek, to mogłoby to pociągnąć za sobą taki skutek, że pismo z dnia 11 lutego 2002 r. należałoby zakwalifikować jako akt o charakterze czysto potwierdzającym wcześniejszą decyzję niezaskarżoną w terminie. W takim przypadku, przy zastosowaniu orzecznictwa Trybunału, pismo to nie byłoby zaskarżalne w drodze skargi o stwierdzenie nieważności (zob. podobnie wyrok z dnia 11 stycznia 1996 r. w sprawie C-480/93 P Zunis Holding i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-1, pkt 14).

- 40 Należy jednak stwierdzić, że Sąd w ramach swojej oceny dopuszczalności skargi Greencore nie poddał analizie zarzutu Komisji, ponieważ nie zbadał, czy zapłata kwoty głównej bez odsetek stanowi domniemaną odmowę zapłaty tych odsetek, którą można by zakwalifikować jako decyzję zaskarżalną w rozumieniu art. 230 WE.
- 41 Ponieważ Sąd nie zbadał tego zarzutu, dopuścił się naruszenia prawa, które uzasadnia uchylene zaskarżonego postanowienia.
- 42 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy Statutu, jeżeli odwołanie jest zasadne, Trybunał uchyla orzeczenie Sądu. Może on wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala, lub skierować sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd.
- 43 W niniejszej sprawie Trybunał uważa, że dysponuje wszelkimi informacjami niezbędnymi do wydania orzeczenia ostatecznego w przedmiocie zarzutu niedopuszczalności.
- 44 Najpierw należy stwierdzić, że aktami lub decyzjami, które mogą być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności w trybie art. 230 WE, są działania, które wywołują wiążące skutki prawne, mogące wpłynąć na interesy skarżącego, zmieniając w sposób określony jego sytuację prawną (zob. w szczególności wyroki z dnia 31 marca 1998 r. w sprawie C-68/94 i C-30/95 Francja i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-1375, pkt 62 i z dnia 11 listopada 1981 r. w sprawie 60/81 IBM przeciwko Komisji, Rec. str. 2639, pkt 9).

- 45 Następnie należy wskazać na to, że zasadniczo samo milczenie instytucji nie może być traktowane na równi z domniemaną odmową, chyba że taki skutek został przewidziany w sposób wyraźny przepisem prawa wspólnotowego. Nie wykluczając wprawdzie, że zasada ta w pewnych okolicznościach szczególnych może nie znaleźć zastosowania, wobec czego milczeniu lub niepodjęciu działania przez instytucję można przypisać, w drodze wyjątku, znaczenie domniemanej decyzji odmownej, Trybunał uważa, że w niniejszym przypadku zapłata przez Komisję jedynie kwoty głównej bez zajęcia wyraźnego stanowiska przez nią odnośnie do żądania zapłaty odsetek nie stanowi domniemanej decyzji o odrzuceniu tego żądania. W niniejszym przypadku takie nadzwyczajne okoliczności nie zostały bowiem powołane ani też nie występują.
- 46 W końcu okoliczność, że Grencore nie skorzystała z procedury przewidzianej w art. 232 WE w celu zmuszenia Komisji do zapłaty odsetek, nie ma żadnego wpływu na dopuszczalność skargi o stwierdzenie nieważności, którą wniosła ona po ogłoszeniu wyroku w sprawie Corus UK przeciwko Komisji.
- 47 Ponieważ Trybunał nie uwzględnił zarzutu Komisji, że pismo z dnia 11 lutego 2002 r. było jedynie potwierdzeniem podjętej uprzednio domniemanej decyzji odmownej, należy stwierdzić, że pismo to, którym odmówiono spółce Grencor prawa domagania się odsetek od zwróconej kwoty, zawiera odmowę zapłaty odsetek i dlatego stanowi akt zaskarżalny w rozumieniu art. 230 WE.
- 48 W konsekwencji należy oddalić zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Komisję jako bezzasadny.

- 49 W takich okolicznościach należy, po pierwsze, uchylić zaskarżone postanowienie, a następnie, na podstawie art. 61 akapit pierwszy Statutu Trybunału Sprawiedliwości, oddalić podniesiony przez Komisję zarzut niedopuszczalności jako bezzasadny.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Postanowienie Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie T-135/02 Greencore Group plc przeciwko Komisji zostaje uchylone.**
- 2) **Zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Komisję Wspólnot Europejskich zostaje oddalony.**
- 3) **Rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

Podpisy